

K o n s t e r n a

neperiodicky vydávaný zpravodaj ZO ČSOP „Rybák“ Svitavy zaměřený na ochranářské a ornitologické dění především v oblasti Svitavska

číslo 15

duben 2005

Obsah:

Slovo úvodem.

Zprávy výboru.

Navrhujeme, vyjadřujeme se...

Bleskovky.

Z činnosti ZO.

Ocenění ZO v grantovém programu Ford Motor Company.

Správní řízení úřadů.

Zaujalo nás.

Početnost některých druhů ptáků.

Příroda východního Polabí.

Zážitky a postřehy z terénu.

Lubenské kopce u Poličky.

Pelikán podruhé ve Svitavách ?

Na cestách.

Delta Dunaje.

Zoologická pozorování.

Materiály do tohoto čísla byly zpracovány k 28.2.2005.

Obsah zpravodaje je možné číst též na <http://sweb.cz/konsterna>

Slovo úvodem.

Vítám všechny naše čtenáře v novém roce !

V rukou držíte již 15. číslo našeho občasníku, který se snažíme stále nějakým způsobem inovovat (a snad zároveň zlepšovat). Ti pozornější si například všimnou umístění loga naší ZO do pravého okraje rámečku jednotlivých rubrik. „Kosmetická“ je změna názvu rubriky ze „Zaujalo nás“ na „Všimli jsme si“. Snad nejpodstatnější změnou je však to, že naše vyjadřování v rámci správních řízení naleznete v rubrice „Zprávy z úřadů“. V kapitole „Navrhujeme, vyjadřujeme se...“ budeme informovat o aktivitách vedených mimo správní řízení. Dosáhnout tak chceme lepší přehlednosti.

Za námi máme znovu poměrně náročný, ale na druhou stranu „plodný“ rok. Sami nyní můžete jeho druhou polovinu hodnotit podle obsahu tohoto čísla KonSterny. Pokud se týká našich aktivit pro rok 2005, tak nebudeme asi příliš hýřit novinkami, přestože máme „něco v záloze“. Snad nám letošní rok přinese opět řadu zajímavých zážitků a pozorování v přírodě, méně „nervů“ při správních řízeních a zejména zdraví, bez kterého bychom nemohli naplňovat naše plány a záměry.

S přáním pěkného letošního roku se u podzimního vydání KonSterny těší na shledanou

Jiří Mach

Zprávy výboru.

■ V polovině července podáváme žádost na Správy CHKO Moravský kras a Žďárské vrchy, které budou nyní podle nového zákona o ochraně přírody a krajiny rozhodovat o udělení výjimek z tohoto zákona pro silně a kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů. Moravský kras pro území Svitavska a Moravskotřebovska a Žďárské vrchy pro Poličko.

Navrhujeme, vyjadřujeme se...

+ S majitelem obchodního centra Warmet (vedle obchodního domu Billa) ve Svitavách konzultoval Jiří Mach možnost instalace hnízdni podložky pro čápa bílého, který zde již několik let v hnízdni době na komíně vylétává. Bohužel komín je funkční, a tak se této příležitosti nemůže využít.

+ V polovině září předkládá Jiří Mach návrhy Radě města Svitavy, jejichž cílem je zlepšit životní prostředí ve městě a okolí. Konkrétně jde o :

- vytvoření chodníku mezi plaveckým bazénem a letním koupalištěm,
- vybudování chodníku a stezky pro cyklisty podél Jalového potoka u gymnázia do ulice Sokolovská,
- návrh vybudování dalšího rybníka jako významného biocentra,
- zvýšení zdi parku Jana Palacha proti negativním vlivům okolní dopravy,
- výměnu povrchového krytí prostoru před Bílým domem mezi pomníkem a sochou a ovlivnění průběhu revitalizace lomu na pískovec u města ve prospěch životních podmínek některých rostlinných a živočišných druhů (např. břehule říční).

V polovině měsíce listopadu jsme obdrželi od starosty města, pana Václava Koukala, dopis, ve kterém s pomocí vedoucích odborů dopravy a životního prostředí (i s Technickými službami města) vytvořil odpověď, kterou projednala Rada města na svém listopadovém zasedání.

V dopise byl oceněn zájem a všímovost o řešení určitých nepříznivých situací, na které jsme upozorňovali, precizně bylo v každém bodě odpovězeno na náš konkrétní podnět, ale v každém zdůvodnění bylo na závěr konstatováno, že zejména z nedostatků finančních prostředků, nebo například z technických problémů, nemůže v dohledné době dojít k realizaci našich návrhů. Pokud někdo projeví zájem, u předsedy ZO získá podrobnosti o našich návrzích (členové ZO obdrželi před odesláním dopisu Radě města) i o odpovědi starosty města.

+ Kromě písemných vyjádření k problematice zvažované výstavby „Větrného parku Koclířov“ se 5.12. Jiří Mach zúčastnil shromáždění asi 150 občanů obce Koclířov s obecním zastupitelstvem a občanským sdružením Pohoda Koclířov, které zaktivizovalo občany, nesouhlasící s realizací tohoto parku. J.Mach seznámil přítomné s důvody, které vedou naší ZO rovněž k zamítavému stanovisku k současnému návrhu.

+ Jiří Mach podal podnět České inspekci životního prostředí, ve kterém žádá stanovisko (případně prošetření) k legálnosti jednání firem, které nabízejí jako školní pomůcky vycpaniny i zvláště chráněných živočichů.

ČIŽP v únoru 2005 prošetřila případ 1 takové firmy, u které zjistila nelegální držení vycpanin bez povolení (výjimka ze zákona). Následně bylo zahájeno správní řízení o pokutě a vydán zákaz inzerovat prodej druhů, které jsou chráněné zákonem.

+ Požádali jsem vedení společnosti Rybářství Litomyšl o časnější dobu (polovina září až počátek října) vypouštění i výlovu svitavského Dolního rybníka, pro zlepšení potravních a některých dalších stanovištních podmínek pro migrující vodní ptactvo této oblasti. Podle ústní dohody dojde ze strany Rybářství Litomyšl v letošním roce ke splnění našeho požadavku za předpokladu, že nebudou nepříznivé podmínky pro životaschopnost rybí obsádky, zejména vzhledem k teplotním a kyslíkovým poměrům vody. Vypouštění Dolního rybníka v této době však nebude zřejmě každoroční, přesto vítáme tento vstřícný postoj ze strany RL.

Bleskovky.

☺ **Holub doupač se stal 200. ptačím druhem na území svitavských rybníků Dolní a Horní.** Databázi (přibližně od doby poloviny minulého století) od různých autorů registruje a vede z této oblasti Jiří Mach.

☺ 5. a 9.8. zjistil Jiří Mach na svitavském Dolním rybníku **labuť velkou**, která měla kromě hliníkového kroužku na pravé noze i žlutý plastový kroužek. Odečetl pak jejich číselné a písmenné kódy, které nahlásil do Kroužkovací stanice Národního muzea v Praze. Labuť se na rybníku vyskytovala ještě v září a počátku října (9.10.).

☺ Teprve druhý prokázaný výskyt poměrně vzácného **netopýra pestrého** je znám díky nálezů 1 uhynulého jedince při okraji silnice v obci Borová u Poličky. Netopýra nalezl 17.8. Jiří Mach při svém zdejším rekreačním pobytu.

☺ Poměrně nebývalý **počet sojek obecných (21)** pozoroval Jiří Mach u Dolního a Horního rybníka 22.září ve Svitavách.

☺ Výskyt **vrápence malého** na lánském sídlišti při špatném letu hlásil pan Josef Zelený, kterému byl netopýr do záchranné stanice doručen. Bohužel zranění nebo nemoc ho krátce nato přemohla. S velkou pravděpodobností jde o první registrovaný výskyt tohoto druhu na území města.

☺ Poměrně **pozdní výskyt rorýse obecného** známe opět díky informaci J.Zeleného, kterému byl mladý rorýs dodán ze svitavského panelového domu s Lánech 24.9., kde byl zjištěn v truhlíku na balkónu. Již druhý den bylo mládě po vykrmení plně vzletné.

☺ Při podzimním průtahu ptáků naší krajinou jsme zaznamenali na svitavském Dolním a Horním rybníku ze zajímavějších druhů **potáplici severní, ostralku štíhlou, hvízdáka eurasijského, kormorána velkého, morčáka velkého** nebo **morčáka prostředního**. V době vypouštění Dolního rybníka jsme se mohli těšit z výskytu **slučky malé, chřástala vodního, chřástala malého** nebo **chřástala kropenatého**.

☺ 20.října nahlásil Ondřej Hrubý nález uhynulého **sýce rousného** na silnici ve směru na Javorník u Schindlerova háje. Pravděpodobným důvodem uhynutí byl asi střet s automobilem.

☺ Ve fotografické soutěži „**Paměť stromů**“, kterou pořádala ZO ČSOP „Podorlicko“ v České Třebové, obsadil v kategorii černobílých fotografií (starší věková kategorie) Jiří Mach 2.místo se snímkem „Kam až sahá paměť stromů?“.

☺ Další důkaz o **zimování netopýrů rezavých** shledal počátkem prosince v panelovém domě Dimitrova 29 Jiří Mach ve Svitavách poslechem netopýřích sociálních hlasů. V těchto dnech došlo k mírnému oteplení.

☺ **49 brkoslavů severních** (ve Svitavách největší zjištěné hejno za celý průběh zimy) sledoval Milan Janoušek ve Svitavách-Lačnově 8.prosince.

☺ Zajímavé bylo pozorování **8 slucek malých** na Novém rybníku u Opatova 12. ledna tohoto roku. Neobvyklé a krásné fotografie pořídil Marián Polák.

☺ Další neobvyklé pozorování jsme zaznamenali na polích u Lánského rybníka. 29. a 30.ledna tu nejprve Milan Janoušek a pak i Jiří Mach sledovali 2-3 **kalouse pustovky**. Šlo o zimující sovy patrně ze severu Evropy, které tu lovily potravu. Poslední známý potvrzený výskyt ve Svitavách pocházel do této doby z roku 1954 (M.Lačnov pan V.Sajdl). „Kvalitu“ této „nově objevené“ lokality dokladuje i další velmi

hodnotné pozorování Milana Janouška, který tu 28.2. sledoval menší hejno (13 ex.) **skřivanů ouškatých** ! Tyto také velmi pravděpodobně ze severu Evropy pocházející jedince, zaznamenal na polích u Lačnova v letech 1954-1966 rovněž pan Sajdl.

☀ Milan Janoušek a Jiří Mach vložili do 2 hnízd rorýse obecného v objektu 7. mateřské školy na ulici Československé armády 2 mláďata, která se dostala mimo své hnízdiště v Moravské Třebové.

☀ S Jiřím Machem regionální kabelová televize Comvision v letním období připravila pro své vysílání reportáž o svitavských rybnících.

☀ V rámci grantového programu firmy Ford na obnovu životního prostředí a kulturního dědictví se Jiří Mach za naší ZO pokusil získat finanční dotaci na získání ultrazvukového detektoru netopýrů pro terénní práci. Velkou radost jsme měli při slavnostním vyhlášení oceněných projektů v pražském Letenském zámečku 9.12., neboť náš projekt „Svitavy-město netopýrů“, získal zvláštní ocenění komise (a i požadovanou finanční částku!).

☀ Výbor ZO se sešel ke schůzce s vedoucím Správy CHKO Moravský kras panem RNDr. Leošem Štefkou, který nás informoval o situaci v registraci, schvalování a vyhlášení lokalit Natura 2000 v ČR. Podpořil naše snahy, zabývat se návrhem některých významných lokalit v oblasti Svitavska do seznamu lokalit Natury 2000 podle směrnice EU o stanovištích.

☀ Na neděli 26.září uspořádala naše ZO **ornitologickou exkurzi na vodní nádrž Rozkoš u České Skalice**. Ani tentokrát se nám nepodařilo „vytáhnout“ někoho z veřejnosti, a tak čest výpravy za organizaci dělali Jiří Mach a Milan Janoušek, společně s naším „ornitologickým dorostem“ Jakubem Vránou a Adamem Kašparem. Odborného doprovodu se dobrovolně ujal ing.Pavel Žďárek, předseda Východočeské pobočky ČSO a dlouholetý znalec této lokality. Při pěkném počasí jsme prohlédli hladinu severní rovenskou část nádrže, a také ornitologicky atraktivnější jižní a rozlehlější část zvanou Zátopa. Její výrazné spuštění hladiny se sice v poslední době projevilo na zajímavé druhové skladbě vodních druhů ptáků, ale my jsme tentokrát (paradoxně) neměli na ornitologické zážitky štěstí. Většina ptáků byla od nás daleko, ale ani druhové složení např. brodivých nebo dlouhokřídlých ptáků zůstalo daleko za naším očekáváním. Zejména pro mladší kluky bylo alespoň „náplastí“ pozorování racka bělohavého, bekasiny otavní, asi 30 moudivláčků lužních, lovícího jestřába nebo 2 bělořitů šedých, kteří se pohybovali v místech novostavby městského obchvatu, který povede přímo u západního břehu nádrže.

☀ Letošní **Světový festival ptactva** se uskutečnil tradiční ornitologickou vycházkou v sobotu 2.října. Tentokrát z opatovského vlakového nádraží jsme se vydali přes Farský les ke končinám Nového rybníka. Za velmi pěkného počasí (po letech změna) jsme však bohužel marně pátrali po zajímavějších druzích ptáků. Poměrně slabou „náplastí“ bylo pozorování letícího jestřába nebo zrzohlávky rudozobé na Novém rybníku. Snad to nikomu z 18 účastníků (tradičně ze Svitav a České Třebové) příliš nevadilo. Vycházku jsme „okořenili“ determinací některých druhů hub i zajímavějších rostlin. Na jeřáby, orlovce, orly, jespáky a další „kousky“ si tedy musíme počkat. Snad příště. Nakonec jsme zaevidovali sledování 369 kusů ptáků 43 druhů.

☀ Při pobytu v přírodě jsme bohužel letos zažili i smutné a rozčilení hodné chvíle. Stalo se tak koncem měsíce září po lovu na kachny na Novém rybníku u Opatova, když Filip Jetmar našel **1 uhynulou volavku popelavou a 1 poraněnou**. Podezření na možného viníka, nechť si každý „naklade“ sám. Nám se jeví případ stejně tak, jako k tomu došlo na podzim v roce 2000 na stejném místě (podle nám získaných důvěryhodných zpráv šlo o místní myslivce). Situaci jsme nahlásili Z.Vermouzkovi z České společnosti ornitologické a České inspekci životního prostředí.

☀ Vyčištěním **budek v parku J.Palacha** ve Svitavách (J.Mach + 3 studenti gymnázia) jsme zjistili, že v prvním roce nebyl k hnízdění využit žádný ze 3 lejskovníků. Naopak využití sýkorníků bylo minimálně 75% (1 budka se nám pro přítomnost většího množství blech nepodařila zkontrolovat). V jednom sýkorníku pak hnízdil i brhlík lesní. Co se týká využití 3 budek pro netopýry tak jsme v průběhu léta a podzimu několikerou kontrolou nezjistili jejich obsazení.

Ocenění ZO v grantovém programu Ford Motor Company.

Jak už jsme čtenáře KonSterny informovali, podal za organizaci Jiří Mach v srpnu 2004 projekt „Svitavy-město netopýrů“ společnosti Ford Motor Company v rámci grantového programu na obnovu životního prostředí a kulturního dědictví.

Počátkem měsíce prosince jsme pak obdrželi pozvání na slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen, které se uskutečnilo v pražském Letenském zámečku 9.prosince. Předsedkyní komise byla už pátým rokem doc.Dr.Jaroslava Moserová. Za oblast životního prostředí bylo podáno celkem 25 projektů z celkového množství 72, které posuzovala komise v čele s architektem ing. Láskou a RNDr.Ryndou.

Naší snahou bylo v rámci grantového programu obdržet finanční částku, kterou bychom použili na zakoupení detektoru ultrazvuků netopýrů pro naše sledování a průzkum nejen v zástavbě města Svitavy. Záměr být „skromní“ se vcelku asi tentokrát osvědčil (přesto bylo konstatováno, že jsme byli možná zbytečně skromní) a zřejmě i zapůsobil, neboť jsme získali „**zvláštní uznání komise**“, která vyhodnotila náš projekt jako ukázkou nejefektivnějšího přínosu v oblasti životního prostředí za použití nejmenší částky peněz (15.000,-Kč). Na „medailové pozice“ jsme tak nedosáhly (šlo o granty

100.000 – 350.000,-Kč), což rozhodně není v takové konkurenci neúspěch. Nakonec bylo ze 72 projektů oceněno čestným uznáním nebo umístěním jen 11 projektů v obou kategoriích (v oblasti ŽP 7), mezi kterými se tedy naše organizace rozhodně neztratila. Tato skutečnost nás hřeje stejně tak jako vzpomínka na slavnostní oběd a hovory s paní senátorkou Moserovou.

Chtěl bych touto cestou poděkovat za naše první významné ocenění a úspěch na poli grantů v takovém měřítku všem, kteří se na problematice výskytu netopýrů nebo podpoře jejich přítomnosti ve městě přímo i nepřímo podíleli.

Jiří Mach

☺ Při tradiční prosincové ornitologické exkurzi na vodní nádrže Nové Mlýny jsme 29.12. ve složení Jiří Pěnička, Jakub Vrána a Jiří Mach obdivovali z 46 ptačích druhů zejména 12-15 **mořských orlů, morčáky velké, racky bělohlavé, husy běločelé** nebo **volavky bílé**. Patrně největší „pozdvížení“ však vyvolala skupina šplhavců, protože kromě datla a žluny jsme sledovali **4 druhy našich strakapoudů** (velký, malý, prostřední a jižní).

Na další zimní výlet do této oblasti se vydali Jiří Mach a Jakub Vrána 27.února, kdy novomlýnská nádrž byla již podstatně zamrzlá. Přestože „nenarazili“ na zde většinou obvyklé větší počty hus, sledovali tentokrát celkem 50 druhů ptáků. Druhovému spektru bylo podobné tomu prosincovému. Snad jen byli lépe pozorovatelní **morčáci malí, kormoráni velcí** ve svatebním šatu, nebo blízké **volavky bílé**. „Nezklamali“ ani **strakapoudi prostřední a jižní**.

☺ 30. prosince předložil předseda ZO **žádost v rámci grantového řízení odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu** Pardubického kraje na finanční podporu výstavby 1 ornitologické pozorovatelný u svitavského Dolního rybníka a aktivitu pro svitavskou veřejnost „I.ročník Vítání jara ve Svitavách“.

☺ Letos poprvé ve větším měřítku se ornitologové naší ZO zúčastnili **Mezinárodního sčítání vodního ptactva**. Práci koordinovali Milan Janoušek a Jiří Mach (za účasti pana J.Pěničky a J.Vrány v lednovém termínu sčítání) na úseku řeky Svitavy mezi Adamovem a Bílovicemi nad Svitavou, v prostoru Letovické vodní nádrže a na svitavských a opatovských rybnících. Díky teplejšímu zimnímu počasí jsme na vodních plochách mohli sledovat zejména zimující labutě, volavky, ledňáčky nebo kachny. Na řece Svitavě jsme navíc měli radost z pozorování skorců vodních. Většinu do té doby vyskytujících se druhů vodního ptactva (zejména kachen) jsme na svitavských a opatovských

rybnících nemohli spatřit, protože právě ze soboty na neděli v noci mrzlo, což způsobilo zámrz jinak do té doby v lednu nezamrzlých hladin rybníků.

☉ 17.února se sešli na Městském úřadě v Poličce vedoucí odborů životního prostředí a stavebního úřadu s tajemníkem města a předsedou Bytového družstva s Jiřím Machem, který přijel informovat o výsledcích tříletého mapování kavek obecných v Poličce. Zároveň bylo jeho úkolem dojednat postup, kterým se budou **řešit případy, kdy dojde k záměru zasáhnout stavební prací do komínů domů, kde kavky hnízdí.** Nutno poznamenat, že podle zákona o ochraně přírody a krajiny byl každá, kdo takový zásah zamýšlí, žádat Správu CHKO Žďárské vrchy, jako příslušný státní orgán ochrany přírody pro udělování výjimek ze zákona pro druhy silně a kriticky ohrožené, o udělení výjimky ze zákona. Podle našeho názoru by součástí rozhodnutí o výjimce mělo být rozhodnutí o potřebě instalace náhradních hnízdišť, rekonstrukce části komína nebo jeho zpevnění tak, aby došlo k opětovným možnostem hnízdění kavek, pokud nebude tendence komínové průduchy využívat k odvětrávání nebo odvodu zplodin hoření.

Správní řízení úřadů.

► V takto označených řízeních jsme uplatňovali práva jako účastníci správního řízení).

Správa ochrany přírody - Správa CHKO Moravský kras :

► Oznámila zahájení správního řízení ve věci udělení výjimky pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů podle zákona o ochraně přírody (druhy kriticky a silně ohrožené) pro investiční záměr paní H. Novákové z Letovic k výstavbě poldru a tůňek na stávajícím pozemku louky v Moravském Lačnově (u pramenů Svitavy).

6.ledna se konalo jednání s místním šetřením a po zjištění, že v žádosti jsou chybné, nepřesné a nedostačující údaje, bylo řízení přerušeno do doby odstranění těchto nedostatků v podání žádosti zástupců paní Novákové.

Nově zahájené řízení pak SCHKO uzavřela tím, že výjimku pro zvláště chráněné druhy rostlin (hladýš pruský) a živočichů (ještěrka živorodá a skokan zelený) ze zákona neudělil. Důvodem bylo zejména to, že investor neprokázal to, že veřejný zájem výrazně převyšuje zájem ochrany přírody.

Krajský úřad Pardubického kraje – odbor strategického rozvoje kraje :

► Vydal rozhodnutí, kterým potvrzuje rozhodnutí odboru výstavby MěÚ Svitavy a ruší odvolání pana Maňáka, který bez povolení postavil 2 brány na veřejné komunikaci v polích a loukách u Koclífova.

Krajský úřad Pardubického kraje – odbor životního prostředí a zemědělství :

Vedl správní řízení k udělení výjimky ze zákona pro pana Petra Zavadila k činností geofyzikálního průzkumu v území PP Pod skálou.

► Zahájil a vedl správní řízení, ve kterém se posuzovala žádost majitelky pozemku v Moravském Lačnově (za odkalovací nádrží) paní Novákové z Letovic o vydání výjimky ze zákona o ochraně přírody a krajiny pro zákonem chráněné druhy v kategorii „ohrožený druh“, které by mohly být dotčeny realizací výstavby tůňek a ochranné hráze na pozemku nynější mokřadní louky.

→ *Z důvodů možného ohrožení podmínek pro existenci zvláště chráněných druhů rostlin jsme nesouhlasili s udělením výjimky ze zákona pro druhy „ohrožené“.*

Městský úřad Svitavy – odbor životního prostředí :

► Vedl správní řízení ve věci vydání závazného stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku – pokácení 13 stromů na hrázi rybníka Sychrovec v Opatovci. Žadatelem bylo Rybářství Litomyšl s.r.o., která jako důvod kácení uvedla rekonstrukci vypustního zařízení, zkapacitnění přelivu hráze a její celkovou rekonstrukci.

→ *Na základě místního posouzení výbor ZO rozhodl, že budeme požadovat terénní jednání, kde se budeme snažit prosadit názor, že stromy na návodní straně rybníka by měly zůstat ponechány.*

► Zahájil a zároveň hned přerušil správní řízení, kterým má být udělení povolení zásahu do VKP a porušení krajinného rázu stavbou tůňek a hráze na louce za usazovací nádrží u Horního rybníka v Moravském Lačnově u Svitav. Důvodem přerušování je vedení řízení o výjimce ze zákona o ochraně přírody pro silně a kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů (povede Správa ochrany přírody-CHKO Moravský kras), které zde byly zjištěny monitoringem v posledních letech.

Oznámil zahájení správního řízení ve věci umístění stavby (turistické rozhledny) na pozemku v katastrálním území obce Kamenná Horka, z podnětu pana ing.Lubomíra Baťovského ze Svitav.

Se stavbou i umístěním rozhledny naše ZO souhlasí.

Městský úřad Svitavy – odbor výstavby :

► Vedl správní řízení o nařízení odstranění oplocení-bran, které podle státního stavebního dohledu instaloval pan Maňák v Koclířově (obora pro chov zvířat) bez platného povolení. Odbor rozhodl dne 13.9. o odstranění obou bran do jednoho týdne ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí MěÚ.

→ *Požadovali jsme rozhodnutí o neodkladném odstranění zábran, pokud je jejich instalace nezákonná, z důvodů zajištění prostupnosti veřejné komunikace, kterou i naše ZO využívá pro pohyb při zjišťování bioty v dané oblasti.*

Rozhodl o umístění stavby – vodovodu od silnice na Litomyšl po zahrádkářskou kolonii (1.etapa) pro chatu Rosnička a objekt „plechárna“ u Horního rybníka ve Svitavách.

Zahájil správní řízení k povolení stavby objektů společnosti Vigona v průmyslové zóně města Svitav (Průmyslová ulice za tratí ČD).

Zahájil územní řízení k rozhodnutí o výstavbě obchodního centra na ulici Antonína Slavička ve Svitavách.

► Vedl územní řízení k výstavbě kruhového objezdu u budovy Policie ČR s novým napojením komunikací na objezd do přilehlých míst, rekonstrukcí zeleně a umístování parkovacích ploch.

→ *Před vlastním vyjádřením jsme diskutovali realizaci vzniku nového napojení na ulici Wolkerova alej od budovy Policie ČR s vedoucím odboru výstavby, který vysvětlil, že tato nová trasa bude využívána jen jako výjezdní směrem do hlavní silnice od kruhového objezdu. Naším záměrem bylo právě zabránit tomu, aby v místech mezi Ottendorferovým domem a obchodním centrem Centrum nevznikla dopravní cesta, která bude výrazně znesnadňovat přechod mnoha pěších uživatelů tohoto prostoru.*

► Zahájil správní řízení k provedení rekonstrukce okolních ploch budovy Celního úřadu na ulici Průmyslová ve Svitavách.

→ Organizace nesouhlasila s realizací poloviny parkovacích ploch před budovou z důvodů likvidace esteticky významné skupiny jehličnatých dřevin. Po následné schůzce s projektantem na místě samém, došlo nakonec k dohodě, že parkovací plochy budou navrženy tak, aby k žádnému významnému zásahu do dřevin před úřadem nedošlo.

► Zahájil řízení k vydání stavebního povolení pro město Svitavy, které má v plánu rekonstruovat objekt bývalé Vigony na ulici Wolkerova alej u centra města ve vzdělávací, komunitní a kulturní centrum. Součástí stavby má být i solární systém vytápění a systém separace odpadů. Počátkem roku bylo vydáno stavební povolení.

→ Organizace vyjádřila nutnost kontroly budovy před úpravami, která by potvrdila možné využití určitých míst budovy k hnízdění ptáků nebo obsazování netopýry. J.Mach provedl kontrolu místa samého v prosinci a neshledal žádnou část budovy, kde by docházelo k významnému hnízdnímu využití ptáků nebo netopýrů. Dále podmínku, že pokud dojde k instalaci nebezpečných ploch pro ptáky (prosklené a zrcadlující plochy), budou tato místa opatřena efektivním opatřením, které by mělo možné ztráty na životech snižovat. Podmínkou má být také to, že pokud dojde při úpravách ke zjištění hnízdění ptáků nebo přítomnosti netopýrů, bude na ZO neprodleně informována.

Oznámil zahájení správního řízení pro vydání územního rozhodnutí o umístění stavby : úpravy stávajícího sběrného dvora pro dočasné uložení a uskladnění odpadů (odstranění stávající ocelové kůlny a stavba nové ocelové haly pro ukládání nebezpečného odpadu.

Oznámil zahájení územního řízení k výstavbě novostavby domu (25 bytových jednotek) na ulici Větrná ve Svitavách.

Oznámil zahájení územního řízení k vydání souhlasu umístění stavby nové čerpací stanice pohonných hmot vedle hypermarketu Hypernova ve Svitavách.

Oznámil zahájení správního řízení pro vydání územního rozhodnutí, ve kterém se mění využití území (část pozemku mezi tratí ČD u Dolního rybníka a zástavbou města – vpravo od silnice před železničním přejezdem) na plochu, ve které by bylo možné podpořit vznik biocentra výsadbou dřevin.

Oznámil zahájení správního řízení, ve kterém má být uděleno stavební povolení pro rekonstrukci a zateplení domu na ulici Bohuslava Martinů č.o. 3 a 5 ve Svitavách.

Oznámil zahájení územního řízení pro vydání povolení k zalesnění ploch u poldru v Moravském Lačnově (za firmou Klepokol při žel.trati na Poličku).

Se zalesněním a dřevinnou skladbou jsme souhlasili.

Oznámil zahájení územního řízení pro vydání povolení k zalesnění zemědělských pozemků severně od Langrova lesa u Svitav. Dřevinná skladba je 13% modřín, 21% smrk, 14% dub, 25% javor, 10% lípa a 17% buk. Celková výměra výsadby je 28.150 m².

Se zalesněním i dřevinnou skladbou jsme souhlasili.

Městský úřad Litomyšl – odbor životního prostředí :

Zahájil správní řízení ve věci vydání závazného stanoviska pro polointenzivní chov ryb na rybníku Dolní Mendryka pro MO ČRS Litomyšl (k.ú. Janov). V malém rybníčku (0,4 ha) by se měla chovat rybí násada pro sportovní rybolov.

Městský úřad Moravská Třebová – odbor životního prostředí :

Zahájil řízení k vydání stavebního povolení pro Český hydrometeorologický ústav v Praze, který má zájem provést pozorovací vrt u obce Křenov.

Městský úřad Polička – odbor územního plánování a životního prostředí :

Neudělil povolení společnosti Eldaco Brno k umístění 2 větrných elektráren typu Vestas 90 (2 MW) na Librově kopci u Nedvězí na Poličsku.

► Zahájil správní řízení k vydání předběžné otázky – povolení zalesnění pozemků u rybníků v Jedlově u Poličky pro Rybářství Litomyšl a manželé Holcmanovi.

→ *Požadovali jsme vytvoření kompaktnějšího porostu olší, posunu vzdálenosti vysazovaných dřevin od vodní hladiny a podporu dalších dřevin (jedle a buk), než je plánováno. Nakonec jsme dosáhli posunu hranice zalesnění u vodní plochy nádrže Křížatý a změnu skladby zde vysazovaných dřevin na poměr listnatých a jehličnatých dřevin 50:50 (dříve 30:70). Poměr skladby na ostatních 2 pozemcích zůstal zachován podle plánu.*

Zahájil správní řízení k vydání povolení k odbahnění a revitalizačním úpravám malé nádrže v k.ú. Květná pro firmu TENET CZ s.r.o. Polička.

Městský úřad Polička – stavební úřad :

► Vedl územní řízení k povolení výstavby vodní nádrže pro chov raka říčního v k.ú. Stašova na Poličsku. Žádost podalo Rybářství Litomyšl s.r.o. Územní řízení bylo přerušeno, neboť nebylo známo, zda-li plánovaná stavba bude v souladu s územním plánem obce Stašov.

→ *Podle našeho názoru není v rozporu místo pro realizaci další nádrže. Mělo by dojít k odstranění stávající meliorace, vytvoření mokřadního místa i litorálu. Naší jedinou připomínkou bylo, aby v rozhodnutí bylo uvedeno, že okolní plochy budou i nadále vedeny jako louka a alespoň jednou ročně koseny (majitelem je Rybářství Litomyšl).*

Městský úřad Bystré – stavební úřad :

► Vedl územní řízení pro vydání územního rozhodnutí o umístění stavby – stáj pro ustájení krav a mladého dobytka v k.ú. města Bystré u Poličky.

→ *Jako podmínky kladného vyjádření jsme podávali nutný soulad s územně plánovací dokumentací a s ÚSES. Dále zajištění zdroje vody pro provoz objektu, nutnost posouzení možného znečištění vod organickými látkami, posouzení možného negativního vlivu na okolní životní prostředí a vyloučení umístění stavby do VKP.*

Vedl územní řízení veřejnou vyhláškou, kterým se mělo rozhodnout o umístění větrných elektráren u obce Nedvězí na Poličsku.

→ *V tomto případě jsme nemohli uplatňovat práva jako účastníci řízení, protože naše ZO nežádala (nemá v registračním listě) Městský úřad v Bystrém o oznamování zahajovaných správních řízeních v katastrálním území obce Nedvězí.*

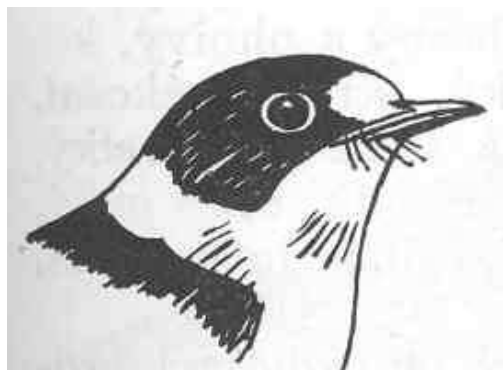
► Zahájil a vedl územní řízení k žádosti Rybářství Litomyšl s.r.o. a manželů Holcmanových o zalesnění pozemků u vodních ploch v k.ú. Jedlová u Poličky.

→ *Požadovali jsme vytvoření kompaktnějšího porostu olší, posunu vzdálenosti vysazovaných dřevin od vodní hladiny a podporu dalších dřevin (jedle a buk), než je plánováno.*

Obecní úřad Koclířov :

► V rámci správního řízení jako místně příslušný Silniční správní úřad vedl OÚ řízení o odstranění 2 bran na veřejně přístupné komunikaci, které v Koclířově bez povolení instaloval pan Maňák kvůli chovu hospodářské zvěře, nás OÚ požádal o stanovisko k tomuto zásahu.

→ *Požadovali jsme rozhodnutí o neodkladném odstranění zábran, pokud je jejich instalace nezákonná, z důvodů zajištění prostupnosti veřejné komunikace, kterou i naše ZO využívá pro pohyb při zjišťování bioty v dané oblasti.*

Zaujalo nás.

Početnost některých druhů ptáků.

Kvantitativní výzkumy ptačích druhů jsou jednou z mnoha ornitologických disciplín. Ve své podstatě se zabývají početností ptáků v určitém území (může jít o výzkumy hnízdních populací nebo např. shromažďujících se ptáků na tahových zastávkách, pelichaništích či zimovištích). Tyto výzkumy se zpravidla vztahují k menším územím, u větších ploch (např. na úrovni zemí) je vždy stanovení početnosti složitější. Proto ornitologie užívá různých odborných metod výzkumů, kde se bohatě využívá mj. statistiky. U větších území jsou však výsledky většinou zatíženy chybou, dá se říci, že jde pouze o odhady. Toho si můžeme všimnout třeba v atlasech hnízdního rozšíření (např. Evropský atlas hnízdního rozšíření aj.) Nechci zasahovat do odbornějších polemik, neboť k tomu nejsem dostatečně fundovaný, protože mne však uvedená problematika zajímá a rád vyhledávám informace o početnosti jednotlivých druhů, chtěl bych se o některá zjištěná data (týkající se v tomto případě odhadů celosvětové početnosti) rozdělit, neboť si myslím, že jsou zajímavá.

Na stránkách Birdlife International (<http://www.birdlife.org>) jsem u vybraných vodních ptáků našel následující odhady globální početnosti (vše uvedeno v počtech exemplářů, zdroj Wetlands International 2002):

Potápka roháč	530.000-1.700.000	Polák velký	2.500.000-3.800.000
Potápka černokrká	3.900.000-4.300.000	Polák chocholačka	2.700.000-4.100.000
Potápka rudokrká	150.000-370.000	Polák kaholka	1.100.000-1.400.000
Potápka žlutorohá	160.000-1.200.000	Zrzohlávka rudozobá	350.000-440.000
Pelikán bílý	270.000-290.000	Hohol severní	2.100.000
Volavka stříbřitá	640.000-3.100.000	Hohol islandský	180.000-210.000
Volavka popelavá	710.000-3.600.000	Hohol bělavý	1.000.000
Volavka červená	270.000-570.000	Morčák velký	450.000-1.400.000
Kvakoš noční	430.000-3.600.000	Morčák prostřední	510.000-600.000
Husa polní	800.000-840.000	Lyska černá	7.900.000-8.800.000
Husa běločelá	2.900.000-3.300.000	Jeřáb popelavý	270.000
Husa malá	25.000-30.000	Orlovec říční	460.000
Husa krátkozobá	280.000	Racek chechtavý	7.300.000-11.000.000
Husa velká	920.000-970.000	Racek bouřní	1.700.000-4.400.000
Husa indická	52.000-60.000	Racek černohlavý	570.000-1.100.000
Ostralka štíhlá	6.100.000-7.500.000	Rybák obecný	1.100.000-4.500.000
Čírka modrá	2.500.000-4.800.000	Rybák bělokřídlý	2.500.000-4.500.000
Lžičák pestrý	5.000.000-6.400.000	Rybák bahenní	240.000-1.300.000
Hvízdák eurasijský	2.800.000-3.300.000	Rybák černý	450.000-1.300.000
Kopřivka obecná	3.800.000-4.400.000	Čejka chocholátá	4.400.000-7.000.000

Bez zajímavosti nejsou ani odhady početnosti u jiných druhů, namátkou odhad počtu evropských populací vrabce domácího (130-270 mil. ex.), pěnkavy obecné (270-480 mil.) sýkory koňadry (92-180 mil.) nebo dudka chocholátého (1,8-3,5 mil.) a ledňáčka říčního (160-320.tis.). Někteří čísla k neuvěření, že?

Milan Janoušek

Příroda východního Polabí.

18. prosince 2004 byla slavnostně otevřena nová stálá expozice v pardubickém Východočeském muzeu, která byla nazvána „Příroda východního Polabí“. Autoři expozice pod vedením zoologa RNDr. Vladimíra Lemberka připravili velmi zdařile, moderně, zajímavě a jistě značně pracně ukázkou zejména živých organismů v nejrůznějších prostředí této části našeho kraje.

Celkem 21 prosklených vitrín, doplněných četným přírodním materiálem, pak představuje typické ekosystémy a biotopy od slepých říčních ramen, rybníčního, přes lesní (dubiny, bory) a nelesní prostředí (váté písky), až po prostředí lidských sídel (zahrady nebo domy) nebo pole a louky. V expozici se dovíme i jak se měnilo koryto Labe v okolí Pardubic a Hradce Králové, které druhy

rostlin a živočichů se Labem šíří, nebo které naopak v této oblasti již bohužel nežijí. Autoři se věnují i významu dominanty zdejší oblasti, a to Kunětické hoře, o které se dovíte nejen to, které biologické druhy si tuto část kraje vybírají pro svůj život nebo jako své příležitostné prostředí.

V některých případech si návštěvníci (jistě ocení zejména děti) nenechají uniknout příležitost zvolit si na panelu možnost přehrání hlasů některých druhů ptáků. Při prohlídce vitrín neruší popisky k jednotlivým exponátům. Jména druhů představovaných rostlin a živočichů si při prohlídce každý najde v přehledném schematickém nákresu, který je součástí prohlídkového průvodce, který každý obdrží při příchodu do sálu.

Celá expozice je vytvořena nejen z řady vycpanin nebo dalších typů preparátů živočichů. Pěkné je i zařazení druhů suchých rostlin, přičemž vytvořit z nich například rákosinu bylo jistě nesmírně nervydrásající. K ukázkám vitrín je samozřejmě připojen vždy informační panel, který dané prostředí a druhy představuje.

Expozici je tedy možné shlédnout a prostudovat (počítejte s minimálně jednou hodinou) jak za nepříznivých zimních, tak i teplých dní a zpříjemnit si tak pobyt v Pardubicích. Jistě vůbec nejlepší bude v příhodném období navštívit jak muzejní expozici, tak dané vybrané prostředí přímo „in natura“.

Jiří Mach

Zážitky a postřehy z terénu.

Lubenské kopce u Poličky.

Lubenské kopce se nacházejí při západním okraji obce Lubná, asi 7 km severozápadně od města Polička. Jde o okraj Lubenských lesů, které se zvyšují západně dále až k obci Borová, konkrétně k vrchu Skalka na „lubenské“ Svaté Kateřině, který dosahuje nadmořské výšky 699 m n.m. Pokračují pak i do oblasti PR Maštale na Budislavsku a Prosečsku.

Poměrně nerozsáhlé vlastní zájmové území (z pohledu ochrany přírody, ale třeba i turistiky), které bylo vymezeno na asi 35 ha, patřilo již v 80.-90. letech minulého století mezi významnější lokality i podle úředníků tehdejšího Okresního úřadu, který však nestačil prosadit její vyhlášení za zvláště chráněné území (přírodní památku). Snaha o napravení této situace je nyní na Krajském úřadu Pardubického kraje, který od počátku 21. století zahájil práce na monitoringu Lubenských kopců a v roce 2001 byl dokonce zpracován plán péče o toto území (L. Kopecká-Baťová).

Význam geologický a zejména geomorfologický je znám již také z dřívější doby. Potvrdil to svojí prací známý odborník v této oblasti RNDr. Jan Vítek. V podstatě nikde v širším okolí se nenachází ukázky mrazového zvětrávání granitoidů („žul“) s rozpadem a tvorbou kamenných sutí na svazích. Lubenské kopce spadají do údolí vytvořeného Lubenským potokem, který na protilehlém svahu údolí obnažil druhohorní pískovce a slínovce. V místech pod zájmovým územím je tak zřetelná linie rozhraní Českomoravské vrchoviny a Východočeské křídové pánve.

Území je hodnotné i díky zachovalým přirozeným i polopřirozeným porostům květnatých bučin s příměsí jedle bělokoré a javoru klenu. Z dalších dřevin můžeme jmenovat například modřín opadavý a bohužel asi 40% porostů tvoří smrk ztepilý. Z botanických průzkumů (rok 2000) pardubické AOPK vyplývá, že kromě typických druhů těchto společenstev (bažanka vytrvalá, kopytník evropský, bukovinec kapradovitý, svízel vonný, vraní oko čtyřlísté, nebo samorostlík klasnatý), byly zaznamenány i vzácnější druhy (čarovník prostřední, kozlík dvoudomý, hrušnice jednostranná nebo svízel okrouhlostý). Do území vloni zavítal i Filip Jetmar, který tu objevil prstnatec Fuchsův a kruštík širolistý.

Inventarizační průzkum obratlovců provedla v roce 2000 Světlana Vránová (AOPK Pardubice), která zejména od místních informátorů získala údaje o výskytu více než 139 druhů obratlovců. K samotnému území se však vztahují jen někteří, a řada druhů již se v území již prokazatelně nevyskytuje (strakapoud prostřední, tetřívka obecná apod.) Zjištěné údaje o výskytu obratlovců zasluhují aktualizaci a zpřesnění zejména ve vztahu k samotné lokalitě Lubenských kopců. Stejně tak by bylo vhodné provést v Lubenských kopcích doplňující odbornější průzkumy (např. chiropterologický, mykologický, malakologický nebo entomologický).

O jeden takový jsem se pokusil od února do června v roce 2004 (na základě objednávky KÚPk). V brzkém jarním období jsem se zaměřil na zjišťování výskytu sov (3 kontroly) a později dalšími 4 kontrolami na pobyt dalších skupin ptáků (eventuelně savců). Zdárné dokončení průzkumu

ukončil můj úraz po pádu z kola v polovině června u Budislavi. Nepřízeň osudu jsem pocítil pak i v případě odcizení fotoaparátu v královedvorské ZOO a Safari, kde jsem kromě poměrně cenného přístroje poskytl zloději i několik záběrů z Lubenských kopců (například mláďata výra na hnízdišti).

Kromě běžných a početných druhů ptáků (pěnkava obecná, sýkora uhelničková, kos černý, pěnice černohlavá, červenka obecná, budníček menší, brhlík lesní, šoupálek dlouhoprstý nebo střízlík obecný) jsem zaznamenal také některé významnější – hnízdění výra velkého nebo pravděpodobné hnízdění sýce rousného. Významné také bylo zjištění až 6 ozývajících se samců holubů douprňáků. Za nejpozoruhodnější záznam považuji aktivní zpěv samce lejska malého v době hnízdění. Tento druh patří mezi nejméně známé druhy našeho okresu, přičemž v době hnízdění je znám tuším jen na 3 dalších lokalitách okresu Svitavy. Překvapil mě jen 1 (eventuelně 2) zpívající samci budníčka lesního. Z dalších druhů je zajímavý výskyt čápa černého a několik krkavců velkých. Oba druhy pravděpodobně mohou hnízdit v okolních lesních porostech.

Území si tedy zaslouhuje nejen další pozornost ze strany úředníků i biologů, ale především určitý druh informovanosti o významu lokality u občanů obce, myslivců, lesníků, místní samosprávy a vlastníků pozemků. Zejména nevhodnými lesnickými zásahy a některými dalšími negativními jevy (např. pravděpodobně i vybírání mláďat z hnízda výra velkého) by biologická i další „hodnoty“ území mohly utrpět výrazné ztráty.

Jiří Mach

Pelikán podruhé ve Svitavách ?

V minulém čísle KonSterny jste mohli číst můj příspěvek o prvním registrovaném výskytu pelikána bílého přímo na území města Svitavy. Od té doby schválila naše pozorování i faunistická komise České společnosti ornitologické. Ale pelikánům se možná ve Svitavách v minulém roce zalíbilo ! Svědčí o tom dvě nezávisle na sobě podané zprávy od obyvatel části Svitav – Moravského Lačnova, kteří podali popis, odpovídající možnému výskytu pelikána na polích západní části Lačnova na podzim loňského roku. Více důvěryhodnou zprávu nám podal pan Šváb, který sledoval mladého pelikána v zatopeném pískovcovém lomu v lese „U Adama“, tedy v bezprostřední vzdálenosti polí, nad kterými ho mohli pozorovat lačnovští, kteří v tu dobu pracovali na poli. Pozorování pana Švába ve dnech 9. a 14. září 2004 lze brát jako velmi důvěryhodné. I tento výskyt jsme ohlásili faunistické komisi a o výsledku posouzení komise vás budeme v dalším čísle zpravodaje informovat. Myslím si, že můžeme zprávu o dalším výskytu pelikána (bez uvedení druhu) brát v úvahu jako další výskyt tohoto exotického ptačího druhu na území Svitav, přestože „původ“ pelikána je stále nejistý.

Jiří Mach

Na cestách.

Delta Dunaje.

V hustě osídlené Evropě se do dnešních časů dochovalo jen málo relativně zachovalých, přitom ale rozsáhlých mokřadních ekosystémů. Vždy k nim patřily delty větších toků, z nichž však většina byla vystavena intenzivnímu vysoušení či odvodňování za účelem získání zemědělské půdy. Snad nejméně zůstalo z delt velkých evropských toků pozměněno ústí Dunaje, zřejmě i proto, že do moře ústí právě v Rumunsku...

Dunajská delta samo sebou vždy patřila k mým vysněným destinacím na Starém kontinentu, a tak když jsme s zjara 2004 s Lucií přemýšleli, do kterýchž končin vyrazit se zánovním Modrým škunerem (= nafukovací Pálava 380, made in Gumotex Břeclav), dlouho jsme neváhali a zapíchlí prst do nejzazšího koutu umaštěné mapy Rumunska. Stop jsme při pohledu na trojici objemných zavazadel zcela vyloučili a tak s 25. dubna před půlnocí třímající lístek ČD City Star dereme do lehátkového vozu rychlíku Pannonia, abychom se po asi 35 hodinách a 2 nočních přestupech vypořádali na nádraží Tulce Oras přímo na břehu majestátného Dunaje. Po doplnění zásob a zakoupení solidní mapy nafukujeme škuner, řádně přivazujeme nadité lodní vaky, veškerou fotovýbavu starostlivě balíme do igelitu a za nebyvalého zájmu domorodců i armády vyrážíme po kalných vlnách Dunaje vsříc nevšedním zážitkům.

Prvních několik hodin pádlujeme po mohutném Tulcejském rameni, záhy se odděluje rameno Sulinské, které bylo napřímeno a prohloubeno pro námořní dopravu, ale my pokračujeme po širokánském Svatojiřském rameni. Míjíme několik vesnic, velkých námořních lodí a spousty rybářských bárek, řeku lemují vysoké topoly a zaplavené lužní lesy s množstvím ledňáčků, pozorujeme první rybáky... a volavky vlasaté. V pozdním odpoledni dorážíme k počátku kanálu Litcov, který odbočuje z levého břehu Svatojiřského ramene Dunaje. Nejtěžší část dne (a možná i celé plavby) máme za sebou a necháváme se unášet proudem v úzkém korytu kanálu, pozorujeme z bezprostřední blízkosti ledňáčky, mandelíky a rozličné drobné pěvce. V podvečer na malém poloostrovku stavíme stan a rozděláme oheň, chytáme ryby, ale bezúspěšně, a tak záhy uléháme za hlasitého koncertu všelijakých obojživelníků, nočních ptáků a jiných tvorů.

Následující den pádlujeme po rovném, relativně rychle tekoucím kanále Litcov lemovaném hrázemi, tu lužními lesy, tu zemědělskou krajinou či rákosinami. Při jedné ze zastávek pozorujeme první ibisy hnědé a želvu bahenní, jindy kolonie racků, fotíme rosničky a další obojživelníky. Neustále nás doprovází množství dudků, ledňáčků, volavek vlasatých, stříbřitých i bílých, tu a tam spatříme mandelíky, u hlinitých břehů poletují břehule. Spíme u rozsáhlých rákosin plných nepředstavitelně kvákajících žab, lituji, že nemám špunty do uší jako Lucie.

Po neúspěšném večerním i ranním rybaření máme další den pro jistotu nahozeno skoro po celou dobu plavby. Z kanálu Litcov odbočujeme na krátký výlet na jezero Gorgova, Lucie si od toho slibuje tučný úlovek a já kýčovitě fotky kvetoucích leknínů. Oba jsme v tomto ohledu zklamáni, zato zde pozorujeme skupinku pelikánů bílých a vůbec se nám jezero s průzračnou vodou, skupinkami plovoucích ostrovů a členitými břehy pětimetrových rákosin moc líbí. Jiným malým kanálem se vracíme zpět na hlavní kanál Litcov, kde obdivujeme starou kirhanu – stavení na zpracování ryb. Konverzujeme rusky s domorodci, kteří si říkají Lipované a tvrdí, že pocházejí z Ukrajiny a Ruska, odkud sem utekli před náboženským pronásledováním. Další plavbu si zpestřujeme průzkumem zatopeného pruhu lužního lesa a observací dalších pelikánů na blízkém jezeře Isaac. Po stále pomaleji tekoucím Litcově dorážíme k další vodní křižovatce, kde odbočuje kanál Podragu, jedna z mála přirozených vodních tras. Míjí nás jakýsi výletní parník jako vystřížený z časů kaučukové horečky v amazonském Manausu. Dlouze hledáme místo na spaní, nakonec se musíme kousek vracet proti proudu. Ačkoli opět usilovně rybaříme s použitím rozličných návnad, na ohýnku si večer pečeme jen chleba.

Od začátku výletu nás provází jasné slunečné počasí, což se následující den stává téměř nesnesitelným. Po pár hodinách pádlování totiž opouštíme stín lužních pralesů a vstupujeme do území bývalého černomořského pobřeží – okolí kanálu lemují písčité lavice a plošiny, porostlé nízkou psamofilní vegetací. Pozorujeme hodně zblízka ibisy hnědé a kolpíky, v krátkých pauzách listujeme Collinsem a dalšími ptáčnickými příručkami. Kolem se občas zběsile přežene stádo koní, voda od kopyt vysoko stříká... Opouštíme kanál Litcov a pádlujeme proti větru po kanálu Caraorman vstříc stejnojmenné vesnici. Zde Lucie vyráží na nostalgickou procházku po místních restauracích (kde strávila valnou část léta 1999), nakupuje zásoby, zatímco já při konverzaci s domorodým rybářem odhaluji nezdar našeho rybářského snažení. Je moc vody, ryby se válí při dně a prostě neberou... Vracíme se kousek proti proudu a stavíme stan na krásném plácku kousek od vody. Od ohýnku nakonec pro silný vítr upouštíme a bytelně nabalení svršky lezeme do spacáků.

Ráno se vracíme kousek proti sotva znatelnému proudu kanálu Caraorman a odbočujeme na východ po kanálu Vladesa. Ten teče poměrně rychle, libujeme si, že nemusíme moc zabírat, to však ještě netušíme, že tudy budeme muset za pár hodin pádlovat proti proudu. Zatím se vesele plavíme rákosinami, pozorujeme znovu zblízka kolpíky, ibisy a další vzácné opeřence. Najednou však kanál zničehonic končí. Zprvu si říkáme, že je jen hlavní koryto ucpané plovoucím ostrovem, ale po bližším ohledání to tak už nevypadá. Proto zajíždíme do všelijakých zátočin a zálivů, které se rozšiřují v solidní plochy, ale cestu dál k moři nenacházíme, ač na mapě je kanál zaznačen širokou přímou linií až na pobřeží. Zoufale se tedy drápu na mohutnou vrbu, dalece se rozhlížím, ale nakonec jsem nucen zavelet k ústupu. Zbytek posádky sice vyhrožuje vzpourou, ale nakonec se podvoluje hrubému násilí a chápe se pádla. Co nám ráno zabralo pouhých několik desítek minut nyní trvá dlouhé hodiny. Zdárně se však ocitáme zpět na kanálu Caraorman, poněkolkáté míjíme stejnojmennou vesnici a plavíme se směrem na jihovýchod po trase doporučené v cestopisech. Potkáváme organizovanou skupinku francouzských ornitologů, kteří jsou z nás dost vyjevení, i s rumunským průvodcem, který mluví lépe anglicky než jeho klienti a hned se chlubí, že byl na Třeboňsku. Okolní krajina nenabízí moc možností k přenocování, a protože jsme ztratili celé dopoledne, musíme se plavit dál a dál. Proplováme kolem starých rybářských domků, jinde fotíme zblízka rybáky dlouhoocasé, v jedné zátoce se dostáváme na pár metrů ke trojici pelikánů. V takovýchto situacích máme nespravedlivě rozdělené úkoly, já zajišťuji neslyšný provoz plavidla, Lucie fotodokumentaci. Po celou dobu plavby jsem vyjma několika rybářských lodí a pár motorových člunů nikoho nepotkali, o to větší je tedy naše překvapení, když na

obzoru za námi spatříme celou flotilu malých lodí. Zanedlouho jsme již schopní identifikovat, že se jedná o stejné čluny, jako je náš Modrý škuner.

V obavách, že jsme pronásledováni zájezdem nějaké české adventurní cestovky, zvyšujeme rychlost na 18 uzlů a nebojácně se vydáváme na rozbouranou hladinu jezera Piu. Na nebezpečí velkých vln při přeplování rozlehlých jezer jsme byli již několikrát upozorňováni, proto jsme si počínali nanejvýš obezřetně. Po urputném několikakilometrovém pádlování jsme stanuli na opačném břehu jezera u vyřezávaného kříže a zrezivělé rozhledny, odkud jsme pozorovali postup pronásledovatelů. Záhy jsme zjistili, že se jedná o tlupu neukázněných výrostků, které doprovázelo jen několik málo dospělých. Hned první posádku jsme podrobili útrpnému výslechu a dozvídáme se, že jsme měli v patách jakousi školní exkurzi libereckého gymnázia pod vedením osvíceného profesora biologie.

Ráno vyrážíme dřív, abychom mohli nerušeně pozorovat pelikány na největším jezeře této části dunajské delty – Lacul Rosu. Brzo ráno našťestí nefouká, proto rozlehlou vodní plochu překonáváme bez větších obtíží. K vidění je tu snad několik stovek pelikánů bílých i kadeřavých, ale k žádné skupince se nám bohužel nedaří dostat tak blízko jako předchozí den. Dlouze hledáme pokračování kanálu z jezera ven, několikrát vjíždíme do zdánlivého vyústění, ale opět se vracíme na jezero. Až na několikátý pokus prorážíme jako ledoborec změť vodních rostlin a zdárně pokračujeme v plavbě k pobřeží. Pohybujeme se zcela zaplavenou krajinou, kde nad několikametrové porosty rákosů jen místy vykukuje vrba nebo topol, jako znamení ostrůvku pevné půdy. Proto když nacházíme kýčovitý plácek na spaní, dlouho neváháme a kotvíme, ačkoli do tmy zbývá dost času. Kolem projíždí parta z Liberce, my observujeme okolní krajinu a zapisujeme dosud spatřené druhy. Večer se zvedá silný vítr a na obzoru se objevuje první oblačnost, která do rána pokryje valnou část oblohy.

Následující den nás čeká závěrečný úsek plavby k moři do rybářské vesnice Svatý Jiří. Hodně fouká a v některých místech se plavba stává dost namáhavá. Podél kanálu přibývá pastvin, občas i opuštěných stavení, tu a tam nějaké rezavé potrubí, elektrické vedení – neklamná známka civilizace. Odpoledne dorážíme k zpěněnému svatojiřskému rameni, po kterém vítr od moře proti proudu žene mohutné vlny. Ve stejnojmenné vesničce na břehu končíme naši dunajskou pouť, dlouze myjeme, vyfukuje a balíme loď. Do večera se úplně zatahuje a spouští se řádný liják, který rychle zkrátí naši procházku k moři. Jdeme zjistit situaci v přístavu, právě připlouvá loď z Tulci a hrne se z ní dalších 30 - 40 Čechů, oděných svorně do zelených kamizolek. Exkurze z Lesnické fakulty ČZU po krátkém výletu k moři kvapně zasedá v místní restauraci, záhy doráží i většina nezletilých gymnazistů, domorodci jen nevěřičně kroutí hlavou nad nebývalou koncentrací Čechů v nejvýchodnější výspě Rumunska. Poslední noc trávíme zcela neromanticky v jakési plesnivé komoře opuštěného domu, na jehož zahradě nocuje i liberecká výprava.

Brzo ráno se přesouváme do přístavu na loď a v 6:00 místního času zvedáme kotvy. Z přídě parníku pozorujeme okolní rybářské vesničky, fotíme poslední volavky, kolpíky a kormorány, hulákáme na kočovné vodní Cikány. V jednom z přístavů se loučíme se sympatickým učitelem biologie z Liberce a máváme zelené partě ze Suchdola, která nás štědře sponzorovala večer v hospodě. V Tulce pak propadáme nezřízenému obžerství a smutně hledíme na rybáky lovící v bahňáčku plném odpadků. Protentokrát se s Deltou loučíme, ale už potichu přemýšlíme, v které roční období se sem vydáme znovu...

Dušan Romportl

Některá zde uvedená pozorování ptáků mohou být publikována v periodikách České společnosti ornitologické (Zprávy ČSO nebo Panurus), odkud doporučujeme tyto zprávy o výskytu citovat.
K dalšímu publikování níže uvedených pozorování kontaktujte vždy jejich autory !

Obojživelníci (*Amphibia*) :

Čolek horský (*Triturus alpestris*) :

- 13.08.04 – Borová u Poličky, Sv.Kateřina, nádrž u chalupy, více ex. *Jiří Mach*
13.08.04 – Borová u Poličky, Sv.Kateřina, nádrž u silnice na Hlinsko, více ex. *Jiří Mach*

Plazi (*Reptilia*) :

Zmije obecná (*Vipera berus*) :

- 13.08.04 – Paseky u Proseče (CR), na lesní cestě směrem k Budislavi, 1 uhynulý ex. *Jiří Mach*
19.08.04 – Borová u Poličky, 1F leze po silnici v obci (**vlastním tělem bez úhony na zdraví chránil před přejetím automobilem**) *Jiří Mach*

Ptáci (*Aves*) :

Potáplice severní (*Gavia arctica*) :

- 17.10.04 – Svitavy, Horní rybník, 1 juv. *J.Mach*

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*) :

- 10.09.04 – Svitavy, Dolní rybník, 2 juv. *J.Vrána a J.Pěnička*
15.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 juv. *J.Vrána*
26.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 7 ad. *J.Vrána a J.Pěnička*
26.10.04 – Svitavy, Horní rybník, 5 ex. *J.Mach, J.Vrána a M.Burša*
03.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, přelet 4 ex. (1 juv.) *J.Mach*

Kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*) :

- 09.-12.07.04 – Svitavy, Lánský rybník, 3-5 juv. *J.Mach a M.Janoušek*
17.07.-24.08.04 – Svitavy, Horní rybník, 1-5 juv. *J.Mach, J.Pěnička a J.Vrána*

Volavka bílá (*Egretta alba*) :

- 20.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 1 ex. *J.Vrána*

Husa polní (*Anser fabalis*) :

- 06.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, přelet 21 ex. *M.Janoušek*

Husa velká (*Anser anser*) :

- 02.12.04 – Svitavy, Dolní rybník, přelet 1 ex. *J.Pěnička a J.Vrána*

Husa běločelá (*Anser albifrons*) :

- 06.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, přelet 2 ex. v hejnu s h.polními *M.Janoušek*

Husa polní a běločelá (*Anser fabalis a Anser albifrons*) :

- 31.12.04 – Svitavy, nad městem (směr jz.-sv.) přelet cca 240 ex. *J.Mach*

Čírka obecná (*Anas crecca*) :

- 09.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 3F *J.Mach*
28.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 3F *J.Mach a J.Vrána*
04.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 2F *J.Mach*
17.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 5F *J.Mach a J.Vrána*
18.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 1M *J.Mach*
12.12.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F *J.Vrána*

Kopřivka obecná (*Anas strepera*) :

- 14.09.04 – Svitavy, Dolní rybník, 2M+1F *J.Mach*

Hvízdák eurasijský (*Anas penelope*) :

- 04.-12.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F *J.Mach*
13.10.04 – Svitavy, Horní rybník, 2F *J.Mach a J.Vrána*
14.-15.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 2F *J.Mach*
24.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F *J.Mach*
02.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 2M+6F *J.Mach a J.Vrána*
10.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 1F *J.Mach*

17.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 1F J.Vrána
18.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 3F
J.Mach a J.Vrána
21.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 1F J.Vrána
23.-27.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F
J. Mach a J.Vrána

Zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*) :

28.09.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F J.Mach
29.09.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F
J.Mach a J.Vrána
03.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F
J.Mach a J.Vrána
06.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F J.Vrána
09.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F
J.Mach a J.Vrána
11.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1F J.Mach

Ostralka štíhlá (*Anas acuta*) :

09.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1M+4F
J.Mach
17. a 18.10.04 – Svitavy, Horní rybník, 1F
J.Mach
23.-25.10.04 – Svitavy, Horní rybník, 2F
J.Mach
10. a 12.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 1M
J.Vrána

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*) :

10. a 11.11.04 – Svitavy, Horní rybník, 2F
J.Mach

Morčák prostřední (*Mergus serrator*) :

12.10.04 – Svitavy, Horní rybník, 1F J.Vrána

Morčák velký (*Mergus merganser*) :

13.-14.10.04 – Svitavy, Horní rybník, 1F
J.Mach a J.Vrána
16.10.04 – Svitavy, Horní a Dolní rybník, 1F
J.Mach

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*) :

15.08.04 – Borová u Poličky, 1 ex. J.Mach
21.09.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ex. J.Mach

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*) :

28.07.04 – Svitavy, Dolní rybník, hlasy 2 ex.
J.Mach
24.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ad. J. Mach
25.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 10 ad. J.Mach
26.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 5 ad.
J.Mach, J. Vrána a M.Burša
27.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 10 ad. J.Mach

28.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 6 ad. J.Mach
29.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 7 ad. J.Mach
30.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 5 ad. J.Mach
31.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 5 ad. J.Mach
01.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ad. J.Vrána
05.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, 2 ad. J.Mach
07.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ad. J. Mach
14.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ad.
J.Mach, J.Pěnička a J.Vrána
17.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ad. J.Mach
21.11.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ex. J.Vrána

Chřástal malý (*Porzana parva*) :

26.-29.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 juv.
J.Mach, J.Pěnička, J.Vrána a
M.Burša

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*) :

26.-28.10.04 – Svitavy, Dolní rybník 1 ad.
J. Mach, J.Vrána a M.Burša

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*) :

02.08.04 – Jedlová, Lesní rybník, 1 ex. J.Mach

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*) :

02.08.04 – Jedlová, Lesní rybník, 5 ex. J.Mach
02.08.04 – Jedlová, Skalní rybník, 6 ex. J.Mach
28.08.04 – Jedlová, Lesní rybník, 2 ex. J.Mach

Slučka malá (*Lymnocyptes minimus*) :

24.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ex. J. Mach
26.10.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1 ex. J. Mach

Racek černohlavý (*Larus melanocephalus*) :

05.08.04 – Svitavy, Horní rybník, 1 juv. J.Mach

Racek bouřní (*Larus canus*) :

03.12.04 – Svitavy, Dolní rybník, 2 juv. v šatě
první zimy na hladině J. Mach
05.12.04 – Svitavy, Dolní rybník, 2 juv.
J.Pěnička a J.Vrána

**Racek stříbřitý/bělohlavý/středomořský
(*Larus argentatus/cachinnans/michahellis*) :**

02.12.04 – Svitavy, Dolní rybník, přelet 1 ad.
J.Mach

Rybák obecný (*Sterna hirundo*) :

07.07.04 – Svitavy, Dolní rybník, 2 ex. J.Vrána
18.07.04 – Svitavy, Horní rybník, 1 ex.
J.Pěnička

26.07.04 – Svitavy, Dolní a Horní rybník, 3 ex.
J.Vrána

Holub doupňák (*Columba oenas*) :

06. a 07.07.04 – Svitavy, park za DDM na
Lanškrounské ul., hlas 1M
J. Mach

28.07.04 – Svitavy, areál nemocnice, hlas 1M
J.Mach

31.07.04 – Svitavy, Dolní rybník, 1M *J.Mach*

Sýc rousný (*Aegolius funereus*) :

20.10.04 – Svitavy, u silnice na Javorník,
nalezen uhynulý, 1 ex.
J.Mach a M.Janoušek

Kalous pustovka (*Asio flammeus*) :

29.01.05 – Svitavy, pole a mokřiny u Lánského
rybníka, 2 ex. *M.Janoušek*

29.01.05 – Svitavy, pole a mokřiny u Lánského
rybníka, 3 ex. *Jiří Mach*

30.01.05 – Svitavy, pole a mokřiny u Lánského
rybníka, 2 ex. *Jiří Mach*

30.01.05 – Svitavy, pole a mokřiny u Lánského
rybníka, 1 ex. *M.Polák*

**Strakapoud prostřední (*Dendrocopos
medius*) :**

23.01.05 – Svitavy, Riegrova, 1ex.
Jiří Mach

05.02.05 – Svitavy, Olbrachtova ulice, 1 ex.
J.Vrána

Brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*) :

07.11.04 – Svitavy, okraj Lánů, 1 ex.
M.Janoušek

22.01.05 – Svitavy, Dolní rybník, 11 ex.
J.Vrána

01.02.05 – Svitavy, město (autob.nádraží),
přelet cca 25 ex. *J. Mach*

25.02.05 – Hradec nad Svitavou, u ÚKZÚZu,
cca 20 ex. *O.Hrubý*

Cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*) :

06.07.04 – Svitavy, Lánský rybník, zpěv 1M
M.Janoušek

10.07.04 – Svitavy, Dolní rybník, zpěv 1M
M.Janoušek

11.07.04 – Svitavy, Dolní rybník, zpěv 1M
J. Mach

Rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*)

12.07.04 – Svitavy, Lánský rybník, hlas 1M
J. Mach

Křivka obecná (*Loxia curvirostra*) :

27.12.04 – Svitavy, sídliště B.Martinů, 22 ex.
J.Mach

Krkavec velký (*Corvus corax*) :

02.08.04 – Stašov, louky nad obcí, cca 30 ex.
J.Mach

Savci (*Mammalia*) :

Ježek západní (*Erinaceus europaeus*) :

11.01.05 – Svitavy, u Dolního rybníka, 1 ex.
J. Mach

Rejsek obecný (*Sorex araneus*) :

30.01.05 – Svitavy, u Lánského rybníka,
1 uhynulý ex. *J.Mach*

Bělozubka šedá (*Crocidura suaveolens*) :

20.01.05 – Svitavy, 1F nalezena ve třídě
gymnázia *J.Mach*

21.02.05 – Svitavy, 1F nalezena ve třídě
gymnázia *J.Mach*

Hryzec vodní (*Arvicola terrestris*) :

15.09.04 – Svitavy, Dolní rybník, uhynulý 1 ex.
J.Mach

Vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*) :

10.09.04 – 1 ex., nalezen těžce létající u
obchodního domu na ulici
Svitavská, Svitavy
(Pzn.: Byl předán do ZS Zelené
Vendolí, kde uhynul. Zpráva od
Josefa Zeleného).

Netopýr večerní (*Eptesicus serotinus*) :

22.07.04 – 121 ex., Bratří Čapků 2-6, Svitavy
J.Mach a H.Seková

22.07.04 – 42 ex., M.Majerové 1-5, Svitavy
J.Mach a H.Seková

22.07.04 – 16 ex., M.Majerové 9-11, Svitavy
J.Mach a H.Seková

22.07.04 – 11 ex., Bratří Čapků 1-5, Svitavy
J.Mach a H.Seková

- 02.09.04 – 16 ex., Revoluční 1-7, Svitavy
H.Seková
- 02.09.04 – 16 ex., Revoluční 2-18, Svitavy
H.Seková
- 02.09.04 – 12 ex., Bratří Čapků 1-5, Svitavy
H.Seková
- 02.09.04 – 410 ex., Bratří Čapků 2-6, Svitavy
H.Seková
- 02.09.04 – 45 ex., M.Majerové 1-5, Svitavy
H.Seková
- 02.09.04 – 93 ex., M.Majerové 7-11, Svitavy
H.Seková

Pzn. Přítomnost v domě Bří Čapků 2-6 potvrdil na přelomu června a července detektorem V.Novák.

Netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*) :

- 19.07.04 – 62 ex., Kijevská 11A-C, Svitavy
H.Seková
- 20.07.04 – 22 ex., Malé náměstí 20 a 22,
Svitavy *H.Seková*
- 20.07.04 – 13 ex., Dimitrovova 15-21, Svitavy
H.Seková
- 21.07.04 – 80 ex., Svitavská 18-26, Svitavy
H.Seková
- 21.07.04 – 5 ex., Větrná 1-9, Svitavy *H.Seková*
- 21.07.04 – 13 ex., Větrná 13-25, Svitavy
H.Seková
- 31.08.04 – 23 ex., Malé náměstí 20 a 22,
Svitavy *J. Mach a H.Seková*
- 31.08.04 – 51 ex., Dimitrovova 15-21, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 31.08.04 – 40 ex., Dimitrovova 23 a 25, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 31.08.04 – 4 ex., Dimitrovova 27 a 29, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 31.08.04 – 1 ex., Na Červenici 13, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 31.08.04 – 60 ex., Kijevská 11A-C, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 01.09.04 – 15 ex., Svitavská 8-16, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 01.09.04 – 330 ex., Svitavská 18-26, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 01.09.04 – 26 ex., Větrná 1-9, Svitavy, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 01.09.04 – 11 ex., Větrná 13-25, Svitavy
J.Mach a H.Seková
- 20.10.04 – hlasy ex., Dimitrovova 15, Svitavy
J.Mach
- 21.10.04 – ca 10 ex. nalétávají k otvoru nad
vchodem, Dimitrovova 27, Svitavy
J.Mach
- 01.a 02.12.04 – jsou slyšet sociální hlasy
netopýrů v otvoru nad
vchodem domu Dimitrovova
29, Svitavy
J.Mach

Netopýr vousatý (*Myotis mystacinus*) :

- 02.08.04 – odchycen (F) ex. v bytě domu
B.Martinů 11, Svitavy *J.Mach*
- 09.08.04 – nalezen uhynulý ex. (M) na náměstí
Míru, Svitavy *J.Mach*
- 17.08.04 – nalezen uhynulý ex. (M) na silnici
I/34, Borová u Poličky *J.Mach*
- 20.08.04 – nalezen uhynulý ex. na silnici I/34,
Borová u Poličky-Sv.Kateřina
J.Mach

Netopýr pestrý (*Vespertilio murinus*) :

- 17.08.04 – 1 ex. nalezen uhynulý na okraji
silnice I/34 u benzinové čerpací
stanice, Borová u Poličky
J.Mach (revize určení Urbánek)

Liška obecná (*Vulpes vulpes*) :

- 09.08.04 – Paseky u Proseče (CR), 1 ex.
přešel silnici a sledoval v klidu a se
zájmem silniční provoz *J.Mach*
- 18.08.04 – Lubenský les, vlevo od silnice mezi
Sv.Kateřinou a Lubnou, 1 ex.
J.Mach